

Sivistyspalveluiden v. 2026 talousarvio ja toimintakaterami

Sivistyslautakunta 12.08.2025 § 81
420/02.02/2025

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle sivistyspalveluiden vuoden 2026 toimintakateramiksi 57.959.400 euroa.

Päätös Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Kunnanhallitus on 16.6.2025 § 168 antanut ohjeet palvelualueille vuoden 2026 talousarvion valmistelua varten. Sivistyspalveluiden talousarviossa on ennakoitava toiminnalliset muutokset, palkankorotukset, ruokapalveluiden sekä sisäisten vuokrien korotukset sekä muutokset tuloissa. Toimintakatteen raamiin pääseminen edellyttää sivistyspalveluihin merkittäviä, n. 1,4 miljoonan euron sopeutustoimia vuoden 2025 toimintakatteeseen nähden.

Sivistyspalveluiden raamin määrittämisessä on huomioitu talouden tasapainotusohjelma, sekä kunnanhallituksen linjaamat lisäsopeutukset.

Kunnanhallituksen sivistyspalveluille näistä lähtökohdista vuodelle 2026 asettama toimintakaterami on seuraava:

Toimintakate 57.959.400 €

Varhaiskasvatuspalveluissa säästöä henkilöstökuluissa syntyy kahden perhepäivähoitajan pois jäännin myötä. Vuoden 2026 aikana myös hallinnon henkilöstössä tapahtuu eläköitymistä, ja tehtävät pyritään järjestelemään ilman rekrytointia. Toimintakateramiin pääseminen edellyttää varhaiskasvatuksen hankinnoista ja maksullisista koulutuksista luopumista. Palvelujen ostoja järkeistetään ja supistetaan. Näiden lisäksi toimintaa keskitetään entisestään koulujen loma-aikoina, jotta henkilöstön vuosilomien pitäminen mahdollistuu paremmin, ja lomapalkkavelkaa saadaan purettua. Tarvittaessa pohditaan tarkemmin keinoja vaikuttaa hoitoaikavarausten täsmällisyyteen, jotka ovat haasteena henkilöstöresurssin suunnittelussa. Säästövaikutus näillä toimenpiteillä arvioidaan olevan 288 800 euroa.

Perusopetuspalveluissa toimintakateramiin pääseminen edellyttää mm. kaikkien mahdollisten sijaisuuksia aiheuttavien poissaolojen minimointia, säästövapaiden purkamista, n. 6 HTV opettajaresurssin ja 9 HTV ohjaajaresurssin vähentämistä syksyllä 2026, perusopetuksen minimitunteihin siirtymistä niin, että käsityön vuosiviikkotuntimäärä 7. lk lasketaan minimiin 2 vvt, vahtimestaripalveluiden karsimista n. 20 %:lla, leikkauksia koulujen lisenssiin, oppimateriaaleihin, kalustohankintoihin ja raaka-aineisiin, valvontaruokailujen karsimista henkilökunnalta, sekä yritys- ja -sopimuksen irtisanomista. Kaikkiaan perusopetuksen osuus sopeutustoimista on noin 850.000 euroa.

Lukion osalta ei ole tehty sopeutustoimia vuodelle 2026. Lukion kustannukset ovat tila- ja henkilöstökustannuksia, joissa on erittäin vaikeaa löytää karsittavaa ilman, että lukio-opetuksen järjestäminen vaarantuu.

Vapaa-aikapalveluissa toimintakateramiin pääseminen edellyttää vapaa-ajan nuorisotyön tarjonnan supistamista, liikuntaryhmien karsimista ja liikuntaneuvonnan volyymin pienentämistä. Liikuntapaikkaverkostoa joudutaan

sopeuttamaan ja osassa kohteista palvelutasoa laskemaan. Järjestö- ja tapahtuma-avustusten avustusmääräraha pienenee ja tapahtumien järjestäminen vähenee. Maksujen korottaminen on todennäköistä.

Kansalaisopistossa toimintakateraamiin pääseminen edellyttää noin 900 opetustunnin eli noin 17 %:n leikkaamista kurssitarjonnasta tarkoittaen 30-40 kurssin vähentämistä. Kansalaisopiston toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta yksikköhinnan perusteella perustuen toteutuneiden opetustuntien määrään. Valtionrahoitus on 57 % vahvistettujen opetustuntien määrästä. Opetustuntileikkauksilla on siis vaikutusta kunnan saamaan valtiosuuteen, mitä ei ole huomioitu laskelmassa. Lisäksi toimintakateraamiin pääseminen edellyttää leikkauksia mm. oppimateriaali- ja kalustohankintoihin.

Kirjastopalveluissa toimintakateraamiin pääseminen edellyttää kirjastoautotoiminnasta luopumista, sekä yhden henkilötyövuoden vähentämistä, joka pystytään toteuttamaan ilman irtisanomisia.

Sivistyspalveluiden hallinnossa henkilöstömäärä vähenee sisäisten henkilöstösiirtojen myötä ja henkilöstön vähentyessä eläköitymisten myötä.

Mahdollisesti tarvittavat lisäsopeutukset raamiin pääsemiseksi toteutetaan sivistyspalveluiden toimintaa ja taloutta sopeuttamalla.

Edellä kuvatuilla toimilla sivistyspalveluiden toimintakate saadaan kunnanhallituksen asettamaan raamiin.

Sivistyspalveluiden talousarvion investointiosa vuodelle 2026 olisi laajuudeltaan 367.000 euroa, ja sisältää varauksen tieto- ja viestintätekniikan laitteiden päivitykseen, piha- ja leikkivälineiden hankintaan, Kuhaniemen koulun kalustamisen sen siirtyessä Kuhankoskelle, Leppäveden kirjastohankinnat, Kirjaston järjestelmähankinnan, Kuhaniemen koulun lähiliikuntapaikan 1. vaiheen, sekä vapaa-aikapalveluiden olosuhteiden kohdentamattoman investointiosan.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

Sivistysjohtaja Jussi Silpola p 0400-250743, varhaiskasvatuksen johtaja Maria Kankkio p 040-504 2139, vapaa-aikajohtaja Salla Turpeinen p 050-473 0121, kansalaisopiston rehtori Marjut Penttinen p 050-597 0960, kirjastopalveluiden johtaja Minna Puntala p 050-315 3496, palvelupäällikkö Anu Kaasalainen p 040-662 3622, Lukion rehtori Jyri Pesonen p 040-821 2642.